

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 53/18
V Lucemburku dne 24. dubna 2018

Rozsudek ve věci C-353/16
MP v. Secretary of State for the Home Department: (Podpůrná ochrana obětí
dřívějšího mučení)

Oběti dřívějšího mučení v zemi původu může být přiznán nárok na „podpůrnou ochranu“, je-li vystavena reálné hrozbě, že jí bude v této zemi úmyslně odepírána péče odpovídající jejímu fyzickému či duševnímu zdravotnímu stavu

Navrácení do země původu může být též v rozporu s Evropskou úmluvou o lidských právech.

MP je srílanským státním příslušníkem, který přicestoval do Spojeného království v lednu 2005 jako student. V roce 2009 podal žádost o azyl, v níž uváděl, že byl členem organizace „Tygři osvobození tamilského Ílamu“ (LTTE), že byl srílanskými bezpečnostními složkami zadržován a mučen a v případě návratu na Srí Lanku by čelil hrozbě dalšího špatného zacházení. Britské orgány žádost MP o azyl zamítly a rovněž rozhodly, že dotčenému nemůže být přiznána podpůrná ochrana, jelikož se neprokázalo, že by byl MP v případě návratu do země svého původu znovu ohrožen.

Unijní směrnice¹ stanoví minimální normy pro „podpůrnou ochranu“ a doplňuje tak mezinárodní ochranu zakotvenou v Ženevské úmluvě o uprchlících. Podpůrná ochrana je poskytována každému, kdo nemá postavení uprchlíka, ale v zemi původu mu hrozí taková vážná újma, jako je trest smrti, mučení či nelidské a ponižující tresty nebo zacházení. Osoby mající nárok na podpůrnou ochranu získají povolení k pobytu na dobu určitou. Pokud jde o státní příslušníky zemí mimo EU, kteří nemají nárok na podpůrnou ochranu, členský stát jim může povolit pobyt na svém území na základě uvážení z rodinných nebo humanitárních důvodů s tím, že tato směrnice se na takové státní příslušníky nevztahuje.

MP napadl rozhodnutí britských orgánů u Upper Tribunal (vrchní soud, Spojené království), přičemž předložil lékařské důkazy potvrzující, že trpí následky mučení, kterému byl podroben na Srí Lance, jakož i posttraumatickou stresovou poruchou a depresemi. Upper Tribunal potvrdil rozhodnutí, kterým bylo odmítnuto přiznat MP nárok na podpůrnou ochranu z důvodu, že nebylo prokázáno, že MP je v zemi svého původu stále ještě ohrožen. Uvedený soud měl však za to, že by navrácení MP na Srí Lanku bylo v rozporu s Evropskou úmluvou o lidských právech (EÚLP), jelikož by MP nebyla v zemi původu poskytnuta péče odpovídající léčbě, kterou jeho duševní onemocnění vyžaduje.

Supreme Court of the United Kingdom (Nejvyšší soud Spojeného království), který rozhoduje o opravném prostředku proti tomuto rozhodnutí, se Soudního dvora táže, zda má státní příslušník země mimo EU, který trpí následky mučení, jemuž byl podroben v zemi původu, avšak již mu nehrozí, že by k takovému zacházení došlo v případě návratu do této země, nárok na podpůrnou ochranu z důvodu, že se mu nedostane odpovídající léčby jeho duševního onemocnění ve zdravotnickém systému této země.

Soudní dvůr v dnešním rozsudku nejprve shledal, že podle unijního práva nemá osoba, která byla v minulosti obětí mučení ze strany orgánů země původu, avšak takovéto hrozbě již není v případě návratu do této země vystavena, z tohoto pouhého důvodu nárok na podpůrnou ochranu. Cílem režimu podpůrné ochrany je chránit jednotlivce před reálnou hrozbou vážné újmy v případě

¹ Směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (Úř. věst. 2004, L 304, s. 12; Zvl. vyd. 19/07, s. 96).

navrácení do země jeho původu, což znamená, že musí existovat závažné důvody se domnívat, že pokud by dotyčná osoba byla navrácena do země svého původu, byla by vystavena takovéto hrozbě. Není tomu tak v případě, kdy existují závažné důvody domnívat se, že vážná újma utrpěná v minulosti se již nebude opakovat nebo již nebude pokračovat.

Soudní dvůr však uvedl, že se projednávaná věc týká státního příslušníka země mimo EU, který byl nejen obětí dřívějšího mučení ze strany orgánů země původu, ale byť mu již nehrozí, že by v případě návratu do této země byl znovu podroben takovému zacházení, stále nese vážné psychické následky dřívějšího mučení, přičemž by se tyto následky podle řádně doložených lékařských nálezů značně zhoršily, s vážným rizikem sebevraždy tohoto státního příslušníka, v případě jeho navrácení do země původu.

Soudní dvůr zdůraznil, že směrnice o režimu podpůrné ochrany musí být vykládána a uplatňována při respektování práv zaručených Listinou základních práv Evropské unie („Listina“). Listina výslovně stanoví, že pokud práva v ní zaručená odpovídají právům zaručeným v EÚLP, jsou smysl a rozsah těchto práv stejné.

V souladu s nejnovější judikaturou Evropského soudu pro lidská práva Soudní dvůr shledal, že Listina musí být vykládána v tom smyslu, že vyhoštění státního příslušníka země mimo EU, který je stížen obzvláště závažným duševním nebo fyzickým onemocněním, představuje nelidské a ponižující zacházení, pokud toto vyhoštění s sebou nese skutečné a prokázané riziko značného a nevratného zhoršení jeho zdravotního stavu.

Soudní dvůr tudíž rozhodl, že Listina brání tomu, aby členský stát vyhostil státního příslušníka země mimo EU, pokud by toto vyhoštění v zásadě vedlo ke značnému a nevratnému zhoršení duševní poruchy, kterou dotyčný trpí, zvláště v takovém případě jako v projednávané věci, kdy by toto zhoršení ohrozilo samotný jeho život.

Nicméně vzhledem k tomu, že vnitrostátní soudy v projednávané věci rozhodly, že EÚLP brání tomu, aby byl MP navrácen na Srí Lanku, předběžná otázka se netýká ochrany před vyhoštěním, nýbrž otázky, zda je hostitelský členský stát povinen přiznat status podpůrné ochrany podle směrnice státnímu příslušníku země mimo EU, který byl orgány země svého původu mučen a vážné psychické následky tohoto mučení by se mohly značně zhoršit, se závažným rizikem, že by dotyčný spáchal v případě návratu do země původu sebevraždu.

Soudní dvůr připomněl, že skutečnost, že EÚLP brání vyhoštění státního příslušníka země mimo EU ve výjimečných případech, kdy hrozí nebezpečí újmy z důvodu neexistence odpovídající léčby v zemi původu tohoto státního příslušníka, neznamená, že tomuto příslušníku musí být povolen pobyt v členském státě z titulu podpůrné ochrany.

Soudní dvůr dovedl, že i když příčina současného zdravotního stavu státního příslušníka země mimo EU, tj. dřívější mučení ze strany orgánů země původu, je relevantní skutečností, značné zhoršení zdravotního stavu dotyčného příslušníka nemůže být jako takové považováno za nelidské nebo ponižující zacházení vůči zmíněnému státnímu příslušníkovi v zemi původu.

V této souvislosti Soudní dvůr připomněl svou judikaturu a rozhodl, že **riziko zhoršení zdravotního stavu státního příslušníka země mimo EU nestačí k přiznání nároku na podpůrnou ochranu, pokud nejde zároveň o úmyslné odepírání péče.**

Supreme Court bude tedy muset s ohledem na všechny aktuální a relevantní informace (zejména zprávy mezinárodních organizací a nevládních organizací na ochranu lidských práv) ověřit, zda by v projednávané věci mohl být MP v případě návratu do země původu vystaven riziku úmyslného odepírání péče odpovídající léčbě fyzických nebo duševních následků dřívějšího mučení ze strany orgánů země původu.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499